

denie zámeru (keďže zaň platí, samozrejme, očakáva kladný výsledok). Poukázali tiež na to, že v našej legislatíve je isté vákuum, týkajúce sa možnosti kontroly vykonávania podmienok vyplývajúcich z procesu EIA. Pokiaľ sa spracováva napr. monitoring pre zahraničných investorov, zvyčajne neslúži svojmu účelu. Zabezpečuje sa väčšinou prostredníctvom právnických firiem, ktoré s tým nemajú skúsenosti, jeden exemplár sa odovzdáva na príslušný obvodný úrad, kde sa obvykle založí a v podstate nikto správu o monitoringu ani neprečíta.

Opatrenia z environmentálneho posudzovania, ani návrh monitorovania sa ďalej nesledujú. V prípade, že sa navrhované opatrenia neplnia, mali by sa uplatniť represívne prostriedky.

Účastníci seminára zdôraznili význam zákona EIA ako jedného z hlavných nástrojov medzinárodnej environmentálnej politiky na

zabezpečovanie cieľov udržateľného rozvoja. Predstavuje účinný preventívny systém starostlivosti o životné prostredie vychádzajúci z prognózy hodnotenia očakávaných vplyvov plánovaných zámerov, projektov a rozvojových koncepcií na životné prostredie. Posudzujúci orgán – Ministerstvo životného prostredia SR – posúdilo približne 1 600 činností, objektov a zariadení.

Účastníci ocenili obsahovú pestrosť a zaujímavosť seminára. Ing. Husková ich na záver oboznámila s prípravou nového zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorý je v súčasnosti v legislatívnom procese. Nový zákon, ktorý bude v súlade s právom EÚ, zahŕňa do procesu posudzovania aj návrhy strategických dokumentov (koncepcií, politík, plánov a programov) a posudzovanie vplyvov presahujúcich štátne hranice.

Ingrid Krištofová

Ekonomická dimenzia ochrany životného prostredia

Eva Romančíková: **Finančno-ekonomické aspekty ochrany životného prostredia**. ECO INSTRUMENT Bratislava, 2004.

Len prednávkou prišla na pulty kníhkupectiev zaujímavá publikácia z odboru ekonómie životného prostredia od renomovanej slovenskej environmentálnej ekonómky, ktorá nadväzuje na jej predošlú prácu *Životné prostredie, ekonómia a financie* (1997). Autorka opäť prispela k pôvodnej slovenskej odbornej tvorbe významným dielom vyznačujúcim sa nadčasovosťou, kom-

plexným a originálnym spracovaním tejto náročnej témy.

Práca sa zaoberá vzťahom životného prostredia a ekonómie z hľadiska funkcií a zákonitostí životného prostredia, a zároveň jeho chápania v rámci ekonomickej teórie. Ide predovšetkým o postavenie životného prostredia v jednotlivých ekonomických doktrínach, jeho funkciu v ekonomických procesoch, príčiny poškodenia a ich definovanie v kontexte externalít. Ďalej sa autorka venuje princípom, ktoré zabezpečujú ekonomický rozmer politiky životného prostredia s uplatnením na úrovni EÚ, ako aj v Slovenskej republike. Okrem najznámejšieho princípu *znečisťovateľ platí* sa zaoberá princípmi spravodlivosti, efektívnosti, subsidarity a udržateľného rozvoja, ktoré v sú-

činnosti naplňujú zásady politiky životného prostredia. Inovačným prvkom je analýza zameraná na mikroekonomickú úroveň, najmä nástroje manažmentu životného prostredia na podnikovej úrovni (EMS systémy), ktoré predstavujú motivačné stimuly znižovania zaťaženia životného prostredia priemyselnou činnosťou a vytvárajú priestor na technologické inovácie. Táto časť ideovo i obsahovo korešponduje so staťou zameranou na hodnotenie efektívnosti environmentálnych investícií na makro i mikroekonomickej úrovni.

Osobitne užitočné je spracovanie kontroverznej témy diskontovania, autorka sa jej venovala komplexne a s vysokou výpovednou hodnotou. Pravdepodobne najvýznamnejším príspevkom k pôvodnej slovenskej odbornej tvorbe je piata časť knihy. Autorka vychádza z modernej teórie environmentálnej ekonómie (najmä konceptu Pigoua, či Coaseho prístupu k internalizácii negatívnych externalít), účelne prepája teoretickú podstatu vednej disciplíny s procesom tvorby adekvátnych nástrojov a ekonomických stimulov znižovania zaťaženia životného prostredia. Teoretická časť je obohatená príkladmi aplikácie z vyspelých krajín.

Osobitnú pozornosť venovala autorka tvorbe a uplatňovaniu ekonomických nástrojov v politike životného prostredia v Slovenskej republike. Aktuálne zaradila do textu aj problematiku financovania životného prostredia zo súkromných prostriedkov i verejných zdrojov s prehľadom existujúcich nástrojov či zdrojov na rôznych úrovniach rozhodovania.

Publikácia je významným príspevkom k teórii ekonómie životného prostredia v domácich podmienkach s prepojením na celosvetový vývoj, ako i praktické aplikácie v politike životného prostredia. Je vhodná nielen ako vysokoškolská učebnica, najmä pre ekonómov, ale aj pre profesionálov z oblasti tvorby a uplatňovania politiky životného prostredia a všade tam, kde treba opatrenia na ochranu životného prostredia podložiť ekonomickými argumentmi.

Tatiana Kluvánková-Oravská